

॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता

तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः

इष्टिशेषाभिधानं

ॐ नमः परमात्मने । श्री गुरुभ्यो नमः । हरिः ॐ

पूर्णा पश्चादुत पूर्णा पुरस्तादुन्मद्धतः पौर्णमासी जिगाय । तस्यान्देवा अधि सव्वसन्त उत्तमे
नाक इह मादयन्ताम् ॥ यत्ते देवा अदधुर् भागधेयममावास्ये सव्वसन्तो महित्वा । सा नो
यज्ञमिपृहि विश्ववारे रयिन्नो धेहि सुभगे सुवीरम् ॥ निवेशनी सङ्गमनी वसूनां विश्वा रूपाणि
वसून्त्यावेशयन्ती । सहस्रपोषः सुभगा रराणा सा न आ गन् वर्चसा ॥ [१] ॥ सव्विदाना ॥
अग्नीषोमौ प्रथमौ वीर्येण वसून् रुद्रानादित्यानिह जिन्वतम् । माद्धः हि पौर्णमासञ्जुषेथाम्ब्र-
ह्मणा वृद्धौ सुकृतेन सातावथाऽस्मभ्यः सहवीराः रयिन्नि यच्छतम् ॥ आदित्याश्चाऽङ्गिरस-
श्चाग्नीनाऽदधत ते दर्शपूर्णमासौ प्रैप्सन् तेषामङ्गिरसान्निरुप्तः हविरासीदथाऽऽदित्या एतौ
होमावपश्यन् तावजुहवुस्ततो वै ते दर्शपूर्णमासौ ॥ [२] ॥ पूर्वं आऽलभन्त दर्शपूर्णमासा-
वालभमान एतौ होमौ पुरस्ताज्जुहुयाथ साख्यादेव दर्शपूर्ण मासावा लभते ब्रह्मवादिनो वदन्ति
स त्वै दर्शपूर्णमासावा लभेत य एनयोरनुलोमञ्च प्रतिलोमञ्च विद्यादित्यमावास्याया ऊर्ध्व-
न्तर्दनुलोमम्पौर्णमास्यै प्रतीचीनन्तत् प्रतिलोमय्यत् पौर्णमासीम्पूर्वामालभेत प्रतिलोममेनावा
लभेतामुमपखीयमाणमन्वप ॥ [३] ॥ खीयेत सारस्वतौ होमौ पुरस्ताज्जुहुयादमावास्या
वै सरस्वत्यनुलोममेवैनावा लभते ऽमुमाप्यायमानमन्वा प्यायत आग्नावैष्णव मेकादशकपा-
लम्पुरस्तान्निर्वपेथ सरस्वत्यै चरुः सरस्वते द्वादशकपालय्यदाग्नेयो भवत्यग्निर् वै यज्ञमुखय्य-
ज्ञमुखमेवर्द्धिम्पुरस्ताद्धत्ते यद्वैष्णवो भवति यज्ञो वै विष्णुर्यज्ञमेवाऽऽरभ्य प्र तनुते सरस्वत्यै

चरुर् भवति सरस्वते द्वादशकपालोऽमावास्या वै सरस्वती पूर्णमासः सरस्वान् तावेव सार्ष्णादा
रभत ऋद्धोत्याभ्यान्द्वादशकपालः सरस्वते भवति मिथुनत्वाय प्रजात्यै मिथुनौ गावौ दर्व्विणा
समृद्धौ ॥ [४] ॥

(वर्चसा वै ते दंशपूर्णमासा वर्षं तनुते सरस्वत्यै पञ्चविंशतिश्च)

॥ १ ॥

★

ऋषयो वा इन्द्रमृत्युर्षन्नापश्यन् तव्वसिष्ठः प्रत्यर्षमपश्यत् सोऽब्रवीद्ब्राह्मणन्ते
वख्यामि यथा त्वत्पुरोहिताः प्रजाः प्रजनिष्यन्तेऽथ मेतरेभ्य ऋषिभ्यो मा प्र वोच इति
तस्मा एतान्थस्तोमभागानब्रवीत् ततो वसिष्ठपुरोहिताः प्रजाः प्राजायन्त तस्माद्वासिष्ठो ब्रह्मा
कार्यः प्रैव जायते रश्मिरसि र्षयाय त्वा र्षयञ्जिन्वे ॥ [५] ॥ त्याह देवा वै र्षयो देवेभ्य
एव यज्ञम्प्राऽऽह प्रैतिरसि धर्माय त्वा धर्मञ्जिन्वेत्याह मनुष्या वै धर्मो मनुष्येभ्य एव यज्ञ-
म्प्राऽऽहान्वितिरसि दिवे त्वा दिवञ्जिन्वेत्याहैभ्य एव लोकेभ्यो यज्ञम्प्राऽऽह विष्टंभोऽसि वृष्ट्यै
त्वा वृष्टिञ्जिन्वेत्याह वृष्टिमेवाव ॥ [६] ॥ रुन्धे प्रवाऽस्यनुवाऽसीत्याह मिथुनत्वायोशिर्गसि
वसुभ्यस्त्वा वसूञ्जिन्वेत्याहृष्टौ वसव एकादश रुद्रा द्वादशाऽऽदित्या एतावन्तो वै देवास्तेभ्य
एव यज्ञम्प्राऽऽहौजोऽसि पितृभ्यस्त्वा पितृन् जिन्वेत्याह देवानेव पितृननु सन्तनोति तन्तुरसि
प्रजाभ्यस्त्वा प्रजा जिन्वे ॥ [७] ॥ त्याह पितृनेव प्रजा अनु सन्तनोति पृतनाषाडसि पशु-
भ्यस्त्वा पशूञ्जिन्वेत्याह प्रजा एव पशूननु सन्तनोति रेवदस्योषधीभ्य स्त्वौषधीर् जिन्वेत्याहौष-
धीष्वेव पशून् प्रति षापयत्यभिजिदसि युक्तग्रावेन्द्राय त्वेन्द्रञ्जिन्वेत्याहभिजित्या अधिपतिरसि
प्राणाय त्वा प्राणं ॥ [८] ॥ जिन्वेत्याह प्रजास्वेव प्राणान् दधाति त्रिवृदसि प्रवृदसीत्याह
मिथुनत्वाय सरोहोऽसि नीरोहोऽसीत्याह प्रजात्यै वसुकोऽसि वेषश्रिरसि वस्यष्टिरसीत्याह
प्रतिष्ठित्यै ॥ [९] ॥

(जिन्वेत्येव प्रजा जिन्व प्राणन् त्रिंशच्च)

॥ २ ॥

★

अग्निना देवेन पृतना जयामि गायत्रेण छन्दसा त्रिवृता स्तोमेन रथन्तरेण साम्ना वषट्का-
रेण वज्रेण पूर्वजान् भ्रातृव्यानधरान् पादयाम्यवैनान् बाधे प्रत्येनान्नुदेऽस्मिन् र्षयेऽस्मिन्

भूमिलोके योऽस्मान् द्वेष्टि यञ्च वयन्दिष्मो विष्णोः क्रमेणाऽत्येनान् क्रामामीन्द्रेण देवेन पृतना
जयामि त्रैष्टुभेन छन्दसा पञ्चदशेन स्तोमेन बृहता साम्ना वषट्कारेण वज्रेण ॥ [१०] ॥ सह-
जान्विश्वेभिर् देवेभिः पृतना जयामि जागतेन छन्दसा सप्तदशेन स्तोमेन वामदेव्येन साम्ना
वषट्कारेण वज्रेणापरजानिन्द्रेण सयुजो वयः सासह्याम् पृतन्यतः । घन्तो वृत्राण्यप्रति । यत्ते
अग्ने तेजस्तेनाहन्तेजस्वी भूयासय्यत्ते अग्ने वर्चस्तेनाहव्वर्चस्वी भूयासय्यत्ते अग्ने हरस्तेनाह
हरस्वी भूयासम् ॥ [११] ॥

(बृहता साम्ना वषट्कारेण वज्रेण षड्वारिश्शच्च)

॥ ३ ॥

★

ये देवा यज्ञह्नो यज्ञमुषः पृथिव्यामद्धासते । अग्निर् मा तेभ्यो ररखतु गच्छेम सुकृतो
वयम् ॥ आऽगन्म मित्रावरुणा वरेण्या रात्रीणाम्भागो युवयोर् यो अस्ति । नाकङ्गह्नाः सुकृ-
तस्य लोके तृतीये पृष्ठे अधि रोचने दिवः ॥ ये देवा यज्ञह्नो यज्ञमुषोऽन्तरिखेऽद्धासते । वायुर्
मा तेभ्यो ररखतु गच्छेम सुकृतो वयम् ॥ यास्ते रात्रीः सवितर् ॥ [१२] ॥ देवयानीरन्तरा
द्यावापृथिवी वियन्ति । गृहैश्च सर्वैः प्रजया न्वग्रे सुवो रुहाणास्तरता रजांसि ॥ ये देवा यज्ञह्नो
यज्ञमुषो दिव्यद्धासते । सूर्यो मा तेभ्यो ररखतु गच्छेम सुकृतो वयम् ॥ येनेन्द्राय समभरः
पयांस्युत्तमेन हविषा जातवेदः । तेनाऽग्ने त्वमुत वर्द्धयेम संजातानां श्रैष्ठ्य आ धेह्येनम् ॥
यज्ञह्नो वै देवा यज्ञमुषः ॥ [१३] ॥ सन्ति त एषु लोकेष्वासत आददाना विमश्राना यो
ददाति यो यजते तस्य । ये देवा यज्ञह्नः पृथिव्यामद्धासते ये अन्तरिखे ये दिवीत्याहेमानेव
लोकांस्तीर्त्वा सगृहः सपशुः सुवर्गल्लोकमेत्यप वै सोमैनेजानाद् देवताश्च यज्ञश्च क्रामन्त्याग्नेयं
पञ्चकपालमुदवसानीयन्निर्वपेदग्निः सर्वो देवताः ॥ [१४] ॥ पाङ्क्तौ यज्ञो देवताश्चैव यज्ञश्चाव
रुन्धे गायत्रो वा अग्निर् गायत्रछन्दा स्तज्छन्दसा व्यर्द्धयति यत् पञ्चकपालङ्करोत्यष्टकपालः
काय्योऽष्टारखरा गायत्री गायत्रोऽग्निर् गायत्रछन्दाः स्वेनैवैनज्छन्दसा समर्द्धयति पङ्क्तौ याज्या-
नुवाक्ये भवतः पाङ्क्तौ यज्ञस्तेनैव यज्ञान् नैति ॥ [१५] ॥

(सवितर् देवा यज्ञमुषः सर्वो देवता स्त्रिचत्वारिश्शच्च)

॥ ४ ॥

★

सूर्यो॑ मा दे॒वो दे॒वेभ्यः॑ पातु वा॒युरन्तरि॑ष्वाद्यज॒मानोऽग्नि॑र् मा पातु च॒रुषु॑षः । स॒रुष॒ शूष॒ सवि॑तर् विश्व॒चरु॑षण ए॒तेभिः॑ सोम॒ नाम॑भिर् विधेम ते तेभिः॑ सोम॒ नाम॑भिर् विधेम ते ॥ अ॒ह॒म्पर॑स्ताद॒हम॑स्ताद॒हज्योति॑षा वि तमो॑ ववार । यद॒न्तरि॑षन्त॒दु मे पि॑ताऽभूद॒हꣳ सूर्य॑मु॒भय॑तो दद॒र्शाह॑म्भूयासमुत्तमः स॒मा॒नाना ॥ [१६] ॥ मा समु॒द्रादाऽन्तरि॑ष्वात् प्र॒जाप॑तिरु॒दधि॑ञ्चाव॒यातीन्द्रः॑ प्र स्त्रौ॑तु म॒रुतो॑ व॒र्षय॑न्तून्न॑भय पृथि॒वीम्भिन्धीद॑न्दिव्यन्नभः । उ॒द्रो दि॒व्यस्य॑ नो दे॒ही॒शानो॑ वि सृ॒जा दृति॑म् । प॒शवो॑ वा ए॒ते यदा॑दि॒त्य ए॒ष रु॒द्रो यद॑ग्निरोषधीः प्रा॒स्याग्ना॑वादि॒त्यञ्जु॑होति रु॒द्रादे॒व प॒शून्त॑र् द॒धात्य॑थो ओषधीष्वे॒व प॒शून् ॥ [१७] ॥ प्रति॑ ष्ठापयति क॒विर् यज्ञ॑स्य वि त॑नोति पन्था॒न्नाक॑स्य पृ॒ष्ठे अधि॑ रोच॒ने दि॒वः । येन॑ ह॒व्यव्व॑हसि यासि॑ दू॒त इ॒तः प्रचे॑ता अ॒मुतः॑ सनी॒यान् ॥ यास्ते॑ वि॒श्वाः स॒मिधः॑ सन्त्य॒ग्ने याः पृथि॑व्याम्ब॒रुहि॑षि सूर्ये॑ याः । तास्ते॑ गच्छ॒न्त्वाहु॑ति॒द्भृत॑स्य दे॒वाय॑ते यज॒मानाय॑ शर्म ॥ आ॒शासा॑नः सु॒वीर्य॑ꣳ रा॒यस्पोष॑ꣳ स्व॒श्विय॑म् । बृह॑स्पति॒ना रा॒या स्व॒गाकृ॑तो म॒ह्यय्य॑ज॒मानाय॑ तिष्ठ ॥ [१८] ॥

(स॒मा॒नानामो॑षधीष्वे॒व प॒शून्म॒ह्यय्य॑ज॒मानायै॑कञ्च)

॥ ५ ॥

★

सन्त्वा॑ न॒ह्यामि॑ पय॒सा घृ॒तेन॑ सन्त्वा॑ न॒ह्याम्य॑प ओषधीभिः । सन्त्वा॑ न॒ह्यामि॑ प्र॒जयाऽह॑मद्य सा दी॒र्षिषे॒ता संन॑वो वाज॒मस्मे ॥ प्रै॒तु ब्र॒ह्मण॑स्प॒त्नी वेदि॑व्वर्णेन सीदतु । अथा॒हम॑नुका॒मिनी॒ स्वे लो॒के वि॒शा इ॒ह ॥ सु॒प्रज॑सं स्त्वा व॒यꣳ सु॒प॒त्नीरु॑प॒ सेदि॑म । अ॒ग्ने स॒पत्न॑द॒भन॑मद॒व्यासो॑ अदा॒भ्यम् ॥ इ॒मव्वि॑ष्यामि वरु॒णस्य॑ पा॒श ॥ [१९] ॥ य्यम॑ब॒द्धीत॑ सवि॒ता सु॒केतः॑ । धा॒तुश्च॑ योनौ॑ सु॒कृत॑स्य लो॒के स्यो॒नम्मे॑ सह॒ पत्या॑ करोमि ॥ प्रे॒ह्युदे॒ह्युत॑स्य वा॒मीर॑न्व॒ग्नि स्तेऽग्र॑न्नय॒त्वदि॑तिर् म॒द्धेन्द्र॑द॒ताꣳ रु॒द्राव॑सृ॒ष्टाऽसि॑ यु॒वा ना॒म मा मा॑ हिꣳसीर् वसु॒भ्यो रु॒द्रेभ्य॑ आदि॒त्येभ्यो॑ वि॒श्वेभ्यो॑ वो दे॒वेभ्यः॑ प॒न्ने॒जनी॑र् गृह्णामि य॒ज्ञाय॑ वः प॒न्नेज॑नीः सादयामि विश्व॒स्य ते॑ वि॒श्वाव॑तो वृ॒ष्णि॒याव॑त ॥ [२०] ॥ स्तवा॑ग्ने वा॒मीर॑नु स॒न्दृशि॑ वि॒श्वा रेता॑ꣳसि धि॒षीयाऽग॑न् दे॒वान् य॒ज्ञो नि दे॒वीर्दे॒वेभ्यो॑ य॒ज्ञम॑ शिष॒न्नस्मि॑न्थ सु॒न्वति॑ यज॒मान आ॑शि॒षः स्वाहा॑कृ॒ताः समु॑द्रे॒ष्टा ग॑न्ध॒र्वमा॑ तिष्ठ॒तानु॑ । वा॒तस्य॑ प॒त्मन्नि॒ड ई॒डिताः ॥ [२१] ॥

(पा॒शं वृ॒ष्णि॒याव॑त स्त्रिꣳश॒च्च)

॥ ६ ॥

★

वषट्कारो वै गायत्रियै शिरोऽच्छिनत् तस्यै रसः पराऽपतथ स पृथिवीम्प्राविशथ स खदि-
 रोऽभवद् यस्य खादिरः स्रुवो भवति छन्दसामेव रसेनाव द्यति सरसा अस्याऽऽ*हुतयो भवन्ति
 तृतीयस्यामितो दिवि सोम आसीत् तङ्गायत्र्याऽहरत् तस्य पर्णमच्छिद्यत् तत् पर्णोऽभवत् तत्
 पर्णस्य पर्णत्वय्यस्य पर्णमयी जुहूर् ॥ [२२] ॥ भवति सौम्या अस्याऽऽ*हुतयो भवन्ति जुष-
 न्तेऽस्य देवा आहुतीर्देवा वै ब्रह्मन्नवदन्त तत् पर्ण उपाऽ*शृणोथ सुश्रवा वै नाम यस्य पर्णमयी
 जुहूर् भवति न पापः श्लोकः शृणोति ब्रह्म वै पर्णो विण् मरुतोऽन्नविण् मारुतोऽश्वत्थो यस्य
 पर्णमयी जुहूर् भवत्याश्वत्थ्युपभृद् ब्रह्मणैवान्नमव रुन्धेऽथो ब्रह्मै ॥ [२३] ॥ व विश्वध्यूहति
 राष्ट्रवै पर्णो विडश्वत्थो यत् पर्णमयी जुहूर् भवत्याश्वत्थ्युपभृद्राष्ट्रमेव विश्वध्यूहति प्रजापतिर्
 वा अंजुहोथ सा यत्राऽऽहुतिः प्रत्यतिष्ठत् ततो विकङ्कत् उदतिष्ठत् ततः प्रजा असृजत् यस्य
 वैकङ्कती ध्रुवा भवति प्रत्येवास्याऽऽ*हुतय स्तिष्ठन्त्यथो प्रैव जायत एतद्वै स्रुचाः रूपय्य-
 स्यैव रूपः स्रुचो भवन्ति सर्वाण्येवैन रूपानि पशूनामुप तिष्ठन्ते नास्यापरूपमात्मञ्जा-
 यते ॥ [२४] ॥

(जुहू रथो ब्रह्म स्रुचाः सप्तदश च)

॥ ७ ॥

★

उपयामगृहीतोऽसि प्रजापतये त्वा ज्योतिष्मते ज्योतिष्मन्तङ्गहामि दृषाय दृषवृधे रातं
 देवेभ्योऽग्नि जिह्वेभ्यस्त्वर्तायुभ्य इन्द्रज्येष्ठेभ्यो वरुणराजभ्यो वातापिभ्यः पर्जन्यात्मभ्यो दिवे
 त्वाऽन्तरिक्षाय त्वा पृथिव्यै त्वाऽपेन्द्र द्विषतो मनोऽप जिज्यासतो जह्यप यो नोऽरातीयति
 तज्जहि प्राणाय त्वाऽपानाय त्वा व्यानाय त्वा सते त्वाऽसते त्वाऽद्भ्यस्त्वौषधीभ्यो विश्वेभ्यस्त्वा
 भूतेभ्यो यतः प्रजा अक्विद्रा अजायन्त तस्मै त्वा प्रजापतये विभूदावन्ने ज्योतिष्मते ज्योतिष्म-
 न्तञ्जुहोमि ॥ [२५] ॥

(ओषधीभ्यश्चतुर्दश च)

॥ ८ ॥

★

याँवा अ॒द्धर्यु॑श्च॒ यज॑मानश्च॒ दे॒वता॑मन्तरि॒तस्त॑स्या॒ आ वृ॑श्च्येते प्राजाप॒त्यन्द॑धिग्रह॒ङ्गृही॑यात्
 प्र॒जाप॑तिः॒ सर्वा॑ दे॒वता॑ दे॒वता॑भ्य ए॒व नि हु॑वाते ज्येष्ठो वा ए॒ष ग्र॑हाणा॒य्यस्यै॑ष गृह्यते ज्यैष्ठ्य-
 मे॒व ग॑च्छति॒ सर्वा॑साँवा ए॒तद् दे॒वता॑नां॒ रूप॑य्य॒देष॑ ग्रहो यस्यैष गृह्यते सर्वा॑ण्ये॒वैनं॑ रूपाणि
 प॒शूना॑मुपतिष्ठन्त॒ उपया॑मगृहीतो ॥ [२६] ॥ ऽसि प्र॒जाप॑तये त्वा ज्योति॑ष्मते ज्योति॑ष्मन्त-
 ङ्गृह्णामीत्याह॒ ज्योति॑रे॒वैनं॑ समा॒नाना॑ करोत्यग्निजिह्वेभ्यस्त्वर्ता॒युभ्य॑ इत्याहैतावती॒र् वै दे॒वता॑-
 स्ताभ्य॑ ए॒वैनं॑ सर्वा॑भ्यो गृह्णात्यपेन्द्र॑ द्विषतो मन॒ इत्याह॑ भ्रातृव्यापनुत्यै प्रा॒णाय॑ त्वाऽपा॒नाय॑
 त्वेत्याह॑ प्रा॒णाने॒व यज॑माने दधाति॒ तस्मै॑ त्वा प्र॒जाप॑तये विभूदावन्ने ज्योति॑ष्मते ज्योति॑ष्मन्तञ्चु-
 होमी ॥ [२७] ॥ त्याह॑ प्र॒जाप॑तिः॒ सर्वा॑ दे॒वताः॒ सर्वा॑भ्य ए॒वैन॑न्दे॒वता॑भ्यो जुहोत्याज्यग्रह॒ङ्गृ-
 ह्णीया॑त् तेज॑स्कामस्य तेजो वा आज्यन्तेज॒स्येव॑ भवति सोमग्रह॒ङ्गृह्णीया॑द्ब्रह्मवर्च॒सकाम॑स्य ब्रह्म-
 वर्च॒सवै॑ सोमो॑ ब्रह्मवर्च॒स्येव॑ भवति दधिग्रह॒ङ्गृह्णीया॑त् प॒शुकाम॑स्योग्रै॑ दद्धर्कं प॒शव॑ ऊ॒र्जेवा॑स्मा
 ऊ॒र्जम्प॑शूनव॒ रुन्धे ॥ [२८] ॥

(उपया॒मगृहीतो जुहोमि॒ त्रिच॑त्वारि॒शच्च)

॥ ९ ॥

त्वे क्रतुमपि वृ॒ज्जन्ति॒ विश्वे॒ द्विर् यदे॒ते त्रिर् भव॑न्त्यूमाः । स्वा॒दोः स्वा॒दीयः॒ स्वा॒दुना॑ सृ॒जा
 सम॑त ऊ॒ षु मधु॑ मधुना॒ऽभि यो॑धि । उ॒पया॑मगृहीतोऽसि प्र॒जाप॑तये त्वा जुष्ट॒ङ्गृह्णाम्ये॑ष ते योनिः
 प्र॒जाप॑तये त्वा ॥ प्रा॒णग्र॑हान् गृह्णात्येतावद् व्वा अ॒स्ति याव॑दे॒ते ग्र॑हाः स्तोमा॒श्छन्दा॑ऽसि पृ॒ष्ठानि॒
 दि॒शो याव॑दे॒वास्ति॒ त ॥ [२९] ॥ द॒व रु॑न्धे ज्येष्ठा वा ए॒तान् ब्रा॑ह्मणाः पुरा वि॒दाम॑क्रन् तस्मात्
 तेषां॑ सर्वा॒ दि॒शोऽभि॑जिता अभूवन्त्यस्यै॒ते गृ॑ह्यन्ते ज्यैष्ठ्यमे॒व ग॑च्छत्यभि दि॒शो ज॑यति पञ्च
 गृह्यन्ते पञ्च दि॒शः सर्वा॑स्वे॒व दि॒ख्वृद्ध॑वन्ति नर्वनव गृह्यन्ते न॒व वै पु॑रुषे प्रा॒णाः प्रा॒णाने॒व यज॑-
 मानेषु दधति प्राय॒णीये॑ चोद॒यनीये॑ च गृह्यन्ते प्रा॒णा वै प्रा॑णग्र॒हाः ॥ [३०] ॥ प्रा॒णैरे॒व प्र॑यन्ति
 प्रा॒णैरु॑द् यन्ति द॒शमे॑ऽहन् गृह्यन्ते प्रा॒णा वै प्रा॑णग्र॒हाः प्रा॒णेभ्यः॒ खलु॑ वा ए॒तत् प्र॑जा यन्ति यद्
 वा॒मदे॒व्य्योने॑श्च्यवते द॒शमे॑ऽहन् वा॒मदे॒व्य्योने॑श्च्यवते यद्द॒शमे॑ऽहन् गृह्यन्ते प्रा॒णेभ्य॑ ए॒व तत्
 प्र॒जा न य॑न्ति ॥ [३१] ॥

(तत् प्रा॑णग्र॒हाः सप्त॑वि॒शच्च)

॥ १० ॥

प्र देवन्देव्या धिया भरता जातवेदसम् । हव्या नो वरुषदानुषक् ॥ अयमु ष्य प्रदेव्यु-
रूहोता यज्ञाय नीयते । रथो न योरभीवृतो घृणीवान् चेतति त्मना ॥ अयमग्निरुष्यत्यमृतादिव
जन्मनः । सहसश्चिथ सहीयान् देवो जीवार्तवे कृतः ॥ इडायास्त्वा पदे वयन्नाभा पृथिव्या अधि ।
जातवेदो नि धीमह्यग्ने हव्याय वोढवे ॥ [३२] ॥ अग्ने विश्वेभिः स्वनीक देवैरूर्णावन्तम्प्र-
थमः सीद योनिम् । कुलायिनङ्कृतवन्तः सवित्रे यज्ञन्नय यजमानाय साधु ॥ सीद होतः स्व
उं लोके चिकित्वान्थ सादया यज्ञः सुकृतस्य योनौ । देवावीर् देवान्हविषा यजास्यग्ने बृहद्य-
जमाने वयो धाः ॥ नि होता होतृषदने विदानस्त्वेषो दीदिवाः असदथ सुदरुषः । अदब्धव्र-
तप्रमतिर् वसिष्ठः सहस्रंभरः शुचिजिह्वो अग्निः ॥ त्वन्दूतस्त्व ॥ [३३] ॥ मु नः परस्पास्त्व-
व्वस्य आ वृषभ प्रणेता । अग्ने तोकस्य नस्तने तनूनामप्रयुच्छन् दीद्यद् बोधि गोपाः ॥ अभि
त्वा देव सवितरीशानव्वार्याणाम् । सदाऽवन भागमीमहे ॥ मही द्यौः पृथिवी च न इमय्यज्ञ-
म्मिमिख्यताम् । पिपृतान्नो भरीमभिः ॥ त्वामग्ने पुष्करादद्धथर्वा निरमन्थत । मूर्द्ध्नो विश्वस्य
वाघतः ॥ तमु ॥ [३४] ॥ त्वा दद्धङ् ऋषिः पुत्र ईधे अथर्वणः । वृत्रहणम्पुरन्दरम् ॥ तमु
त्वा पाथ्यो वृषा समीधे दस्युहन्तमम् । धनञ्जयः रणेरणे ॥ उत ब्रुवन्तु जन्तव उदग्निर वृत्र-
हाऽजनि । धनञ्जयो रणेरणे ॥ आ यः हस्ते न खादिनः शिशुञ्जातन्न बिभ्रति । विशामग्निं
स्वद्धरम् ॥ प्र देवन्देववीतये भरता वसुवित्तमम् । आ स्वे योनौ नि षीदतु ॥ आ ॥ [३५] ॥
जातञ्जातवेदसि प्रियः शिशीताऽतिथिम् । स्योन आ गृहपतिम् ॥ अग्निनाऽग्निः समिद्धते कविर्
गृहपतिर् युवा । हव्यवाङ् जुह्वास्यः ॥ त्वङ् ह्यग्ने अग्निना विप्रो विप्रेण सन्थ सता । सखा सख्या
समिद्धसे ॥ तम्मर्जयन्त सुक्रतुम्पुरोयावानमाजिषु । स्वेषु ख्येषु वाजिनम् ॥ यज्ञेन यज्ञमय-
जन्त देवास्तानि धर्माणि प्रथमान्यासन् । ते ह नाकम्महिमानः सचन्ते यत्र पूर्वे साद्धाः सन्ति
देवाः ॥ [३६] ॥

(वोढवे दूतस्त्वं तमु सीदत्वा यत्र चत्वारि च)

॥ ११ ॥

समाप्ति कोर्वैः

(पूर्णं र्षयो ऽग्निना ये देवाः सूर्यो मा सन्त्वा नह्यामि वषट्कारः स खदिर उपयामगृहीतोऽसि यावै त्वे क्रतुं प्रदेव मेकादश)

(पूर्णां सहजान् तवाऽग्ने प्राणैरेव षड्विंशत्)

(पूर्णां सन्ति देवाः)

(प्रजापतिर्यो वाअग्नेवि वैपूर्णा पञ्च)

॥ हरिः ॐ ॥

तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः समाप्तः

अनुवाकाः	पञ्चशत्यः
११	३६

ॐ